

Pamebhame

"Nimluu : 43 "su :"BHLÈ "SU -KwÈ 2017 "Su -bha 'sëëdhè -mü "Gwëetaawo

WON-TAONG-MA 'GÜ 'SËËDHÈ

Kwü" -me -nu, -tiaandhö "pepe 'ö 'kwa -kë =danwopö -me 'ka, "iin 'ö =danwo -dhö -yö ka -kë, kwaa -bha "yuu bha.

Journal mensuel en
langue Dan (Yacouba)
pamebhame =le réveilieur

-Pamebhame 'ö -kë naç -ma 'gü 'sëëdhè 'ka, -a -wo pö -me -nu "pepe, -dhe =ya =kpao ka -bha -ee ? Ka nuwëe yë -bha mü. Kö ka =kçowon -yö dhi bha 'aa -yë kë ! =ii, -yö "dhü, -a =dhekpäyi 'në 'bha ya -da 'gü 'ö kwa -bha 'wön -tong -ma 'gü "sëëdhè ya 'ö 'kii -kpan -bha, "ya kë Atanna -dhidhewon 'ka kö kwa =nii -da 'gü "sëëdhè bha, 'kwa -kç -dee -da 'ko =kwee- =naa bha.yi ka faan dö, -Gblüdë -a 'në -nu kö 'ka ka faan dö -a -wo pö -sü -bha -dedewo. Yi- -dhe ka -go kö 'ka ka -de 'kun 'me -nu 'ö 'waa me -nu faan dö 'wön 'bha -bha, -a -nu -go. Kö 'ka ma 'ka =gwëë bha 'aa -yö kë. -Pamebhame 'ö -kë kwaa- naç -ma 'gü 'sëëdhè 'ka bha, -a -ben zë -sü -zë Kwa -dega -a 'wön -së -mü. Pë 'ö -a -dhe 'dhö -bha kö 'kwa- kë, yö -mü =dhe kö 'me 'ö "dhü -yö =bhlëë -ya ö -de -wo -bha kö -yö kë -tiaandhe -wo "wëe pö -me -nu "yan 'gü "kpungtaa. Yö =në -wön 'gü, =ya kë =dhe 'bhaa dö ü -de -wo -wo pö -dhe 'ka, kö -a -dhe -ya -bha kö 'ö sü =dëe -bha, ü -ya -a draan -sü -bha.

-A =ple -naa -mü =dhe -yö -ya kwa -de -wo 'gü "dhü kö 'wön -nu 'ö 'wo -kë kwaa- =Danwo pö "peen -ta, 'wön -nu 'ö 'wo -kë kwaa- 'Kodivua -se 'gü, 'wön -nu 'ö 'wo -kë "kpungtaa kö 'kwa 'dho kë- -a -nu =gban -wön 'gü tii, "keé kö 'kwa -a 'bha -nu ma.

-Bhawon 'to dhe 'ö dho -Pamebhame -wo pö -me -nu "piü

-Pamebhame 'ö -kë naç -ma 'gü 'sëëdhè 'ka, -a -wo pö -me -nu "pepe, -dhe =ya =kpao ka -bha -ee ? Ka nuwëe yë -bha mü. Kö ka -kçowon -yö dhi bha 'aa -yë kë ?

Yi dheeble -nu ka -dho yi -bhawon 'to -sëëdhè ya -a "dhiü 'ö kë 'gbaannu bha--won 'gü. -Yö kë -sü yë -kë 'ka -kwee -nu -bha see- 'ö 'wo kë wo =në -nu -bha. "Keé Atanna 'saa- 'gü 'wön =gbaan yö 'ko "dhiü. Yö =në -wön 'gü 'yö 'ka -kpan sië -Pamebhame "nimlo ya, -a -bha bha. Yi 'dhang- bho -sü -ya "dhiü =dhe 'ka yi -bhawon 'to. =Dhe kwa -wo -ya 'gü do =dhe kwa -de -wo 'ö bha kwa -dho "slë mao--a -bha kö -yö 'dho "dhiü.

=Ya 'go yö -zë -a 'gü, 'ö 'wön -së 'bha 'dhö ka -zo "piü kö 'ka- pö yi -dhe -Pamebhame "gblüv "piü, -potaasü -yö ka -go. -A "dhia -yö -dho 'ma yi 'gü. -A -gen -mü =dhe -gleng 'yaa 'go 'gu do 'gü.

Kwaa- =danwo pö "se 'gü -wön

"su

"wo-

desanble 'ka bha, kwa dheeble 'bha -nu 'wo -kë " kwi -nu 'ka, dhe waa gon 'ö 'wo -nu -dhe HENRY Kenecht waa ROSEMARIE Kenecht -wo kë -nu kwa "piü Maadhö. -Ang nu -gen -mü =dhe kö JOSEFÖ -bha -kweelaan "slüma bha, -wo "dhiü kwa 'ka kö 'kwa- -da =danwo 'gü. -a -kë "dhö -sü bha- 'gü, =danwo =klang -gome "glügblü -nu -kaando -wo -go -dhe =gban 'gü wo nu yë -së bha- kë -dhe 'gü "Maadhö. Yë -së 'ö "dhö bha, -a zü -yö -bho kwa dheeble Daanme -nu =në -ta. Daanme -nu -bha -gun "töng zübho -dhe =në- 'ka. (Yö =në 'wo -ZENEZÖ -kë). Blëblesü, -Zlaan -yö, "se waa- dhang- =në -nu -da. ²"Se bha -a -bho "kuu 'yaa gun. =Ya 'go mü, -a -tadhe -dede -yö -gun "wékewéke 'yö "yi =gblü 'dhö gun bo -sü 'ka--ta, -dhëgütiiidhe -dede 'gü. 'Yö 'Atanna -bha 'nii- -yö gun ziö

sië "yi bha- -ta mü. ¹⁴ 'Yö -Zlaan -ya pö 'bhawo 'pë -nu ö 'wo wo 'bhü dö -wo kë dhang- 'gü, kö -wo 'yënng- 'gü waa- gbeng -nu =zinngü "kan 'kwëë-, kë "dhë kö -wo =niiadhe -nu kë "töng -nu, -dhekpaoyi -nu, -kwe -nu -zòn. ¹⁵ Kö -wo -ya dhang- 'gü -wo -dhe "pv "kpungtaa. 'Yö dho 'ö -kë "dhü. ¹⁶ -Kö 'ö -Zlaan -yö "bhü -pë -nu 'wo bha -a -nu "gblügblü

=ple 'wo dhang--bha bha--nu -da 'ka 'yö bha. 'Yö- 'kpiisü 'ö -kë 'yënng- 'ka, -yo -wo 'yënng- 'gü, 'yö- seennë -sü 'ö -kë "su 'ka -yö -wo gbeng. 'Yö "susëngna 'në -nu -da 'pö.

-Zlaan -bha mëbhudhe -da -kɔ

²⁶ 'Yö -Zlaan -ya pö: «-Kwa mëbhudhe -pë kë, kö -yö kë =dhe kwa 'dhö, -yö kë kwa -bho -bha -dede 'ka, kö -yö -ya 'yuö -nu 'wo =weeyi =bhaa, -maa -nu, 'pödhö -wü -nu, "kpungtaadhe -todhü -sü waa- wü 'seennë "pepe 'kö "se -ta, -a -nu =gban -go "dhiö.»

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.

Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu'en français.

Attention:

1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.

2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.

Voici le reste de l'alphabet :

Lettres Exemple Traduction

Aa	"kaa	gale
An	"gan	tirer
Aan	saan	cadeau
aɔ	kaɔ	perdrix
aɔn	'daɔn-	araignée
bh	-bho	cabris
dh	dhe	mère
ee	=wee	sel
ɛ	"pɛ	déchirer
ɛɛ	=wɛɛ	moquerie
ɛn	-gen	pied
ɛɛn	=gbleen	long
ë	pë	chose

ëë	"këë	daba
ën	'kën	rassasier
ëën	=klëën	entourer
ea	"kpæa	sec
ean	gean"	scorpion
gw	-gwë	caillou
in	"bin	fleur
iin	"iin	ou
ı	"wi	parler
u	"gbu-	fort
kw	=kwaa	main gauche
ng	gbeng	nuit
oo	-zoo	chenille
ɔ	'pɔ	credit
ɔn	"yɔn	huile
ɔɔn	=yɔɔn	sang
ö	pö	dire
öö	töö	panier
u	"su	lune
un	bun	tombeau
uum	=yuun	asticot

ü	'gü	intérieur
üü	"güü	amère
ün	=blün	miette
üün	glüün	rouler
ö	"gü	brûler
öö	"bhüü	tarir
v	"tv	oreille
vö	"tvv	sauce
-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
très haut	"dhü	arbre
haut	'kɔ	maison
moyen	dë	père
bas	=zɛ	termite
très bas	-dho	amour
très haut + très bas	"klang-	singe
haut + très bas	'yënng-	soleil
moyen + très bas	savon	
bas + très bas	=göö-	iroko
moyen + très haut gean"	scorpion	
moyen + haut	kpuu'	souche

'Wən 'ö 'gban =klang- "gblügblü -nu 'ö 'wo Nivéesite -a -nu -bha

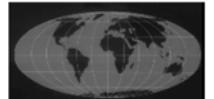
'Wən -së 'bha 'ö =klang- "gblügblü -nu 'ö 'wo Nivéesite waa- -naa =klang- -gome -nu -wa -da 'gū yō =në. =Dhe 'ö woo -dede 'wo 'yaannu, 'ö 'wo wo -zo gon, 'yō 'wo pō =dhe 'ö -kē =dhe woo- =klang- -kō -nu, 'sēdhe -wo pō -dhe 'ö -kē =dhe 'sēdhe -yō -gun yōō kē 'nu mü, kō -wa =loo mü -wo 'yaannu -wa -nu -wo pō bha, -a pē =gbaan kē zii, 'me 'ö yōō do -a -nu -gbangō kō -dhe -nu 'ö 'wo bha -wo -pē kē, 'yaa 'dhō, 'yō woo -dede 'wo wo -kō -da 'wən bha- 'gū. -A zü -yō -bho =klang- 'dhe -nu 'ö 'wo =klang- -kē Nivéesite -

dhe 'dhe 'ö Kokodi -dhe 'gū, =në -a -nu -ta. =Klan- -nu bha 'yō me do -yō 'wēē- kēng do (500 frs) bho, 'yō- -naa =klang- -go -me -nu bha 'me 'ö "dhō 'ö 'wēē- "gblü do (5000 frs) bho. -Wa zü -bho "dhō "kwi -a "su 'ö -ziö 'ö 'wo Mars -kē, 'ö 'kwa- -dhe 'Dannēng -wo 'gū << -Zaka -ya bho >> bha- 'gū. 'Wēē- 'dhe 'ö -waa =sloō =kō -ya kē "miliōng -yaaga waa- 'wēē- "gblü kēng do ö -kō =ple. =Klang- -go -me -nu waa- -woo =klang- "dhiö 'nē -nu bha -wa -kē 'dhō kō guveenöma -yō "kan 'nē 'bha wo ö -ta. -A -dhe -ya -bha

=dhe yō =në -a -bha yē 'dhō -mū -nu. Kwa -wo -ya 'gū do 'yō 'kwa =klang- -nu bha -a -nu nuwee -dede bho. Atanna -ya -nu -koowon dhi. -A -gen -mū =dhe 'ö gun -bleesü =ya kē =dhe -kō 'ö bha- 'dhō kō- -nu =klang- -kē -dhe 'yaa -tiaandhe, pē see- =në 'ö 'wo -wo, 'ko =në 'ö 'wo- zē 'yō me 'dhō ga, 'ö =bhlēē 'yaa -ya =klang- -go -me -nu oo, didhetēē -nu oo, -a -nu -bha =klang- "kwanngdhe "gblügblü -nu bha, -a -nu 'gū. =Ya kē "dhō kögen -dee -sē =nē kwaad- -nu -nu 'wo -sü bha.

=Ya 'go mü =klang- "kwanngdhe bha, -a 'dhe 'ö -Buakee -a dhi -dee "pu -dhe 'yaa =gbleen 'zü. -Zianwo =minisü 'ö -kē naç -yō me -bha =minisü 'ka kwa -go "se 'ö ya 'gū, 'ö 'wo- -dhe Soro Giyōngmō, -yō "miliōng "saōdo (6.000.000) nu -sü 'ka kō klang- "kwanngdhe -dhe 'ö -Buakee bha, -a -dhe -nu 'ö 'wo see- -sü 'ka -wa -nu -pē kē- 'gū.

Kpvngtaadhe -wən

'Wən -kē -ta "puu 'ka -sü -waa -yafléē 'gū -sü

Dö 'ö 'kwa wo =dee, -dhe =gban "pēpe 'gū"kpungtaa, 'wən 'ö -gban -ya -de 'fleē- 'gū -sü -bha, 'wən -nu -kē -ta "puu 'ka -sü -bha, -a -nu =sloō -sü =ya kē "gbu-. -A -kē "dhō-sü bha- 'gū, "kpungtaa, "pēen 'dhe -nu 'ö 'wo -kē =Dhamleekēen "se -go "dhuü- =yēn -dhe -nu, "se -nu 'ö 'wo 'yēng- -wo

-zian 'ka, Metii "se -nu, se "wee 'bha -nu 'ö 'wo to -a -nu 'gū, -ya -de 'fleē- 'gū -sü waa- 'wən -nu -kē -ta "puu 'ka -sü bha, -a -nu -wən -yō kē -sü 'ka "gbu- -a -nu 'gū. Kē -kō yaa- -nu, -gblü -nu 'wən -nu 'ö 'wo "se -nu dho =taama =nē 'ö -wa 'so. -A -kē "dhō-sü -wən 'gū, -yō -sē kō 'me 'ö "dhō dodo 'ka, -yō 'pē 'ö

me =gban -bha 'ka -a -wən 'kun "gbu-. 'Ya 'dho- kē yōō doseng ö bha pē 'ka. 'pē 'ö nu siē =dee 'ko -san, -gblü, "ninaa, 'wən yaa suu =gban -suum 'ka, 'yō bha.

-Yakwēē- 'kpii- 'ö kē -kē "dhō =mlēkeen "se 'gū bha, =minitrē 'ö -kē dhebē 'ka kwa- -nu -wən 'kun "gbu-, 'kwa dō -a -nu -gban -go yi =gban "pēpe 'ka kwa- -tosea 'gū.

"Dhō -bhlaa 'wo- Edēnö -dhe -kē bha. 'nē =kē- 'gū ka- -dō "we -ee?

"Tüng 'ö 'Atanna -Zlaan -yō "se waa- -dhang -da 'ka bha, ⁵kō -kpoō -nu, 'kpaa- -nu 'bha 'yii bho =kō "kpungtaa, -a -gen -mu =dhe 'ö gun "dhō kō 'Atanna -Zlaan 'yii dha ban =kō "kpungtaa, "iin kō 'yii

mebhui -da =kō 'kō -yō "kpungtaadhe -ke kē. ⁶ "Kee 'yō "yi -go suu 'bha bha 'ö -ya 'go -sü -bha "seedhō, 'yō "se -ta -dhe =gban =tō. ⁷ 'Yō 'Atanna -Zlaan -yō "se -kon sü, 'yō - mebhudhe do -pē -kē -a 'ka,

'yō ö "tee -pu -a yun 'gū kō "tee 'ö dho -tosea kē -bha -yō -da -a 'gū. 'Yō 'me bha 'ö -kē me "bhudhe 'ka. ⁸ =Dhe 'ö -kē "dhō, 'yō -Zlaan 'Atanna -ya -kē 'yō "dhō -bhlaa -yō -kē "se 'wo- Edēnö -se -kē -a 'gū,

'yēnng--wo -zian 'ka, 'yō gōon-
 'ö--da bha--ya "dhü -bhlaa bha- -gō
 "dhiö. ⁹'Yō 'Atanna -Zlaan -ya -kē 'yō
 "dhü suu -sē = gban "pepe 'ö -a bhe
 -bhō -sü din 'dhö -sē -yō bhō -dhe
 bha- 'gü. 'Yō "dhü 'dhe 'ö -tosea 'ö
 'yaa yēn -a nu me -dhe waa- 'dhe 'ö
 'wōn -sē waa- 'wōn

yaa--nu -bho 'koo nu me -dhe bha,
 -a -nu dō "dhü -bhlaa bha-
 = zinnggi -dhe -dede 'gü.

¹⁰ = Gwaa ga do 'bha -yō gun 'go
 siē Edenö -se bha- 'gü 'ö bō "dhü
 -bhlaa bha- 'gü, 'ö "yi nu--dhe, 'ö -ya
 mü 'ö -pe 'gü, 'ö -gböng -yō -kē
 -yiisiö. ¹¹-A -gböng -nu 'wo "dhü
 bha--wa -bleesü -dhe Pisiönö. Yō
 = nē = klēen "segō 'wo- Awila -se -kē
 bha--zü. "Segō 'ö "dhü bha "sēnng -ya

'gü. ¹²"Sēnng 'ö "se bha- 'gü "sēnng
 = bhleeblesü -mū. = Ya 'go mü,
 -gwē suu 'bha 'wo- bödeliomö -kē
 waa- suu 'dhe 'wo- onisö -kē wa- 'gü.
¹³'Yō 'wo "yiga bha -a -gböng = ple
 -naa -dhe Giönö, 'yō = nē = klēen "se
 'wo 'kusiö -se-kē -a -zü. ¹⁴'Yō
 'wo--gböng -yaaga -naa -dhe 'Tiglē. -Yō
 -bō "se 'wo- Asuu -kē -a 'yēnng--wo -zian
 'ka. 'Yō 'wo- -yiisiö -naa -dhe Öflatö.
¹⁵'Yō -Zlaan 'Atanna -yō gōon- 'ö--da
 bha- sü, 'yō -ya "dhü -bhlaa 'ö Edenö
 bha- -gō "dhiö kö -ya -ke kē. ¹⁶'Yō
 'Atanna -yō -dhioo dō 'me bha--ta 'ö-
 pō: «"Dhü "pepe 'ö
 "dhü -bhlaa ya- 'gü ü -mōo -bha 'ü-
 -nu bhe -bhö. ¹⁷"Kee -a 'dhe 'ö 'me
 = yaa- bhe -bhö 'ö 'wōn -sē waa-
 'wōn yaa -nu -bho 'koo dō bha = nē
 'bha 'dho--bhö, -a -gen -mū = dhe
 'bha- -bhö yi "vō yi 'ö- 'ka ü -dho
 ga-»

¹⁸'Yō -Zlaan 'Atanna -ya pō ö -de -
 dhe 'yaa -sē kö gōon--yō 'to ö doseng
 'ka, ö -dho -a -takunme 'ö dho
 bhō -bha 'pō -a kē-. ¹⁹"Bü -wü suu
 "pepe waa- -maa -nu 'ö -Zlaan 'Atanna
 -ya -nu -da, -ya -nu -pē -kē "se -kon
 = nē - 'ka. = Dhe 'ö -kē "dhü, 'yō nu-
 -nu 'ka gōon- bha- wēedhö, kö 'me
 bha -ya -nu 'tō 'kpa. 'Tō 'ö gōon- bha
 'ö kē - nu wü 'dhe "dhü--dhe, = nē 'ö
 kē -kē wü bha- 'tō 'ka. ²⁰= Dhe 'ö -kē
 "dhü, 'yō gōon- bha -yō 'tō -ya 'pödhö-
 -wü -nu = gban, -maa -nu = gban
 waa- "bü -wü -nu = gban -bha. "Kee
 gōon- bha -a -takunme 'ö dho bhō -
 bha kpenngdhö 'yii- yō.

²¹-A -ga 'yō -Zlaan 'Atanna -yō
 gōon--da yi gōo = gbleen -sü 'gü, 'yō-
 "senga do bho mü, 'yō -kwi kpa -a
 -dhe 'gü "glvv 'ka.

"Yii -wōn

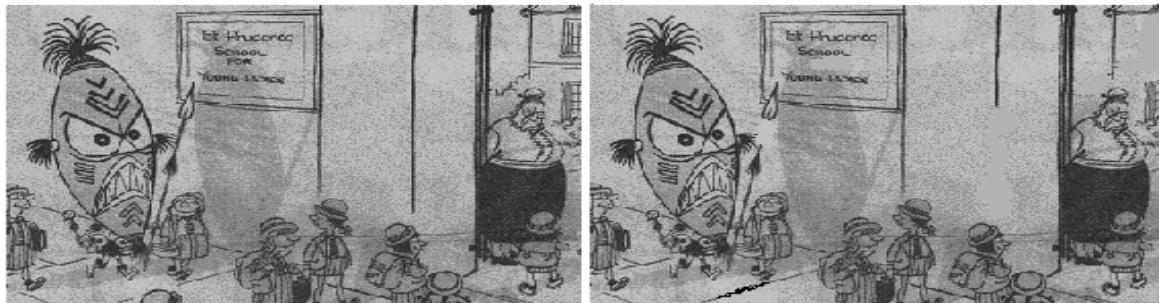
Pē "bin =ple ya -a -nu -ga -sē -dede 'ka. -Wo -bho wo 'kwēē-, "kēe -a do -zē 'ka -dhe "saaga -ya -bha. -A -nu =mōo-.

'Ö GO MÜ,

Gondē 'nē do 'bha bha 'yō -gban =gee -gō. -Kpo 'ö 'wo- wo
 "dheedhö, 'yō- pō yōö "yedhe kē "siēē- 'ka me -nu "yan
 "dhiö "dheedhö 'mū kö me -nu -wa pō ö "gbu-. -Aga kö
 =gee bha =ya ö -kō ziö -bha -blee 'gü, kö -yaa gēn "kan, -

yaa lōo =ya ö -gen yō- -ta. "Kaa 'ö 'me bha -a zü -bha, -yaa zü
 kē tii 'ka =ni. -A "dhiö -zian nü 'ö yōö ö -kō kpa- -ta, "iin -a zü
 kpō nü yōö -a -gbleen 'kpa -ee ? =Gee =de 'pō yaa- "piü 'ö ö -
 gen 'go -blee bha- -ta...

GAMA UBEE

Pë -Wlangda -sü

Yi- pö sië ka -dhe 'ka ka baa-. Kaa- danwopö 'sëëdhe 'gbe yöö nu. -Ka ka "yan to- -nu -go =dhe -gwëme ö "yan to wënga

"Gwön

'Ka ka bo 'sëëdhe ya- -wo pö -sü 'ka, 'wɔn 'bha =ya kë ka -go kö 'ka pö yi -dhe, -ka 'sëëdhe kë kö 'ka bɔ. Yii- 'drësü =ne : www.pamebhame.info
'Ka dho -kpan -a "dhɔɔ -bha -bha 'me 'ö- -nu"piü "Maadhö, -Ang -bha **tiootioo "nimlɔɔ =ne "ZëEmanueldhö 07-17-19-38, -KPAAN Zozefinö 08-89-17-18**
waa -**GAMA Ubeε 09-78-19-98.**
Ka -mɔɔn -a -bha 'pö 'ka Mail bɔ yi -dhe : zeh_emmanuel@yahoo.com

